

SLOVENEČ

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta K 13.—
 za četrt K 6.50
 za en mesec K 2.20
 za Nemčijo celoletno . 28.—
 za ostalo inoseststvo . 35.—

V upravnistvu:
 Za celo leto naprej . K 22.40
 za pol leta K 11.20
 za četrt K 5.60
 za en mesec K 1.90
 Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:
 Enostolpna poltivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13 v
 za trikrat 10 v
 za več ko trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnej objavi/enju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izvenemš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nehrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
 Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Zborovanje v Bohinjski Bistrici.

Redni letni občni zbor in shod »Katol. slov. društva za radovljjski okraj«.

Na sv. Štefana dan ob pol 4. popoldne se je vršil na Bohinjski Bistrici izredno dobro obiskani občni zbor »Katol. polit. društva za radovljjski okraj«. Spodnja in zgornja bohinska dolina, Koprvnik in Bohinjska Bela so bili poseben dobro zastopani po svojih županih in občinskih odbornikih. Prišlo pa je tudi lepo število članov z Bleda, Jesenic, Radovljice in Mošnj. V bistriškem župnišču za zborovalce ni bilo prostora, zborovati smo morali na dvorišču, kar je tudi nekaj izrednega za dan sv. Štefana, ko je v Bohinju ponavadi še debel sneg in hud mraz. Letos pa je tudi v Bohinju milo, spomladno vreme brez snega in za zimski šport malo upanja, ako prosinec ne popravi, kar je gruden zamudil.

Društveni predsednik, gosp. Janez Vurnik je otvoril zborovanje s kratkim nagovorom, v katerem je omenjal, da društvo letos že 16-letno zboruje, da je tedaj najstarejša organizacija v našem okraju, katera si je za duševni in gospodarski napredek okraja pridobila že velikih zaslug. Tudi v bodoče bo društvo delovalo na isti podlagi, na kateri je bilo ustanovljeno. Skušalo bo kot demokratično društvo zastopati koristi vseh delavskih slojev.

Ker je gosp. državnega poslanca Jos. Pogačnika, kakor je pisмено sporočil, kolikor toliko potrla 86-urna obstrukcijska seja na Dunaju, med katero je posteljo samo od spredaj in od strani gledal in ni bil tako srečen, da bi bil svoje ude, ki so tudi že hudo obstruirali, položil v mehke blazine, poročal je zboru tako o deželnozborskem delovanju, kakor o zadnjih dogodkih na Dunaju, gosp. deželni poslanec Jan. Piber. — Omenil je, da mu je na tem shodu prva prilika, da poroča svojim domačim volivcem. Bohinjci so na gospodarskem polju v marsičem že prekosili druge deželane. Ponašajo se z napravami, katere drugod nimajo. Gospodarski program deželnozborske večine bo tudi Bohinjcem zlasti za povzdigo planinarstva in z njim tesno združene živinoreje vir še nadaljnjega plodonosnega napredka. Lepe prilike,

da tudi državo prisilimo, da pomore kmetškemu stanu, S. L. S. ne sme zamuditi. Posojilo, katero bode dežela najela za melioracijske namene, bode nosilo največje obresti. Neumno je očitati liberalcev, kateri se ravno v tem kažejo čudne prijatelje kmetov, da bode S. L. S. s svojimi kreditnimi operacijami deželo pritirala na kraj pogube. — Zborovalci so pazljivo zasledovali enournno poročilo in glasna pohvala koncem govora je pričala, da med njimi dalekosežni gospodarski program S. L. S. nima nasprotnika.

Tajnik in blagajnik gosp. Matija Mrak je poročal o delovanju društva v preteklem letu: Zadnji občni zbor smo imeli 9. novembra 1908 v Radovljici v hotelu »Bastel«. Ker so se bližale deželnozborske volitve za V. kurijo, zbrali so se na shodu zaupniki iz celega okraja. Na shodu je prišlo do živahne, deloma celo burne razprave, kdo naj zastopa naš okraj v deželnem zboru kot zaupnik splošne kurije, ali agrarec ali delavec. Večina se je odločila za moža, ki si je za napredek kmetškega stanu, zlasti za Bohinj, pridobil že veliko zaslug, za gosp. župnika Jan. Pibera, kateri je pri volitvah častno zmagal. — Gosp. poslanec Piber je delo našega društva v preteklem letu takorekoč sam prevzel. Po vseh občinah našega okraja je imel shode, ter si je tako pridobil zaupanje ne le agrarcev, ampak tudi delavcev. Ko bi bile danes zopet razpisane volitve za deželni zbor, bi glede kandidata za V. kurijo ne bilo nobenega prerekanja več. Tako od kmetov, kakor od delavcev bi bil soglasno imenovan in izvoljen g. Piber. Za njegovo delo mu današnji zbor izreka toplo zahvalo. Politična organizacija našega okraja se je v preteklem letu spopolnila s tem, da so kršč. socialni delavci ustanovili posebno delavsko politično društvo s sedežem na Jesenicah. Upamo, da bode novo društvo soprozumno z našim delovalo po načelih S. L. S., katera ima s tem neomajano stališče v našem narodu, da skrbi in dela tako za delavca kakor za kmeta. Poročevalec najtopleje pozdravlja novoustanovljeno stanovsko organizacijo železničarjev, katera se je dne 12. decembra t. l. ustanovila na Bohinjski Beli. Zbralo se je na tem shodu do 70 železničarjev, katere je vnel gospod državni poslanec J. Gostinčar, da pristopijo in se združijo v kršč. socialni železničarski »Prometni zvezi«. Od tedaj deluje na Boh. Beli že močna podružnica imenovane zveze, ki nam je

porok, kar nam priča veliko število železničarjev, ki jih vidimo na današnjem shodu, da bode socialna demokracija, naša skupna nasprotnica, tudi med železničarji dobila odločen odpor. (Živahno odobravanje.)

Naše društvo je štelu v preteklem letu 944 članov. Ti se po farah razdeležijo tako: Boh. Bistrica 130, Srednja vas 165, Bled 84, Gorje 136, Boh. Bela 43, Ribno 40, Zasip 35, Rateče 1, Kranjska gora 30, Kamnagorica 31, Ovišje 24, Ljubno 10, Radovljica 51, Mošnje 49, Dovje 2, Leše 21, Breznica 36, Kropa 32, Dobrava 20. Iz petih fará se mi niso povrnila vpisalne pole.

A. Dohodki: Saldo iz l. 1908 50 K 40 vin. Članarina in naročnina za leto 1909 2398 K 80 vin. Skupaj 2449 K 20 v.

B. Izdatki: Naročnina na »Domo-ljuba« 2246 K 40 vin. Porto 2 K 80 vin. Za obmejne Slovence 40 K. Za dijake 113 K. Za sv. maše po umrlih članih 20 K. Skupaj 2422 K 20 vin. Z današnjim dnem je tedaj gotovine v blagajni 27 K. V hranilnici imamo naloženih iz prejšnjih let 607 K 48 vin.

Slavn. zboru predlagam sledeči izjavi: »Katol. slov. društvo za radovljjski okraj« čestita »Slovenskemu klubu« v državnem zboru in svojemu zastopniku gosp. Jos. Pogačniku k sijajnemu uspehu pri rešitvi parlamenta ter izreka zahvalo za trud in neomejeno zaupanje.

Tudi po našem okraju so v preteklih tednih liberalci sramotili in napadali našega prevzvišenega knezoškofa radi njegovega izključno versko-pastirskega delovanja v blagor vernikov naše škofije. Zato predlagam, da tudi naše društvo, katero je v prvi vrsti katoliško in kot tako pred vsem opravičeno, izjavi prevzvišenemu knezoškofu vdanost, ljubezen in neomejeno zaupanje. Naj liberalci spoznajo, da so se sami pogreznili v blato zelene brošure. Naša zvestoba do škofa stoji neomajana kot skale bohinjskih planin. Sprejeto med splošnim odobravanjem.

Volitev odbora. Na predlog gosp. Jan. Berlic so izvoljeni v odbor: Janez Vurnik, posestnik, Radovljica; Janez Novak, častni kanonik in dekan, Radovljica; Janez Burja, župan, Ribno; Janez Ažman, župnik, Gorje; Janez Piber, dežel. poslanec, Boh. Bistrica; Jakob Jan, župan, Gorje; Josip Pogačnik, državni in deželni poslanec, Podnart; Franc Arh, župan, Boh. Bistrica; Janez Krive, tovarniški delavec in posestnik, Jesenice; Matija Mrak, župnik, Boh. Bela. Namestnika: Luka Hafner, po-

sestnik, Kropa; Ivan Finžgar, posestnik, Breznica.

Kot član vodstva S. L. S. se izvoli g. Janez Vurnik, društveni predsednik.

Slučajnosti: Gosp. Janez Berlic poroča, da je c. kr. okrajno glavarstvo letos izvanredno strogo postopalo z Bohinjci radi prestopkov pri paši. Ker bohinske krave še niso tako napredovale, da bi poznale od c. kr. erarja za pašo prepovedan svet, naložila je c. kr. oblast velikemu številu gospodarjev visoke globe. Kako se ta strogost pač neki ujema z naklonjenostjo, katero osrednja vlada kaže pri vsaki priliki za napredek planinarstva? Splošno ogorčenje, katero se je kazalo v vrstah zborovalcev, je pričalo, da takih božičnih potic od strani c. kr. okrajnega glavarstva niso nič kaj veseli in da čutijo spomembo, katera se je ondi izvršila glede pospeševanja gospodarstva.

Gospod Matija Mrak govori v bodočih volitvah za blejski čestni odbor. Priporoča županom in občinskim svetovalcem strogo disciplino in pozivlja deželni odbor, da imenuje v čestni odbor take zastopnike, da bo enkrat tudi tukaj prišla S. L. S. do opravičene večine.

Skupščina „Društva slovenskih učiteljic“.

Ljubljana, 29. dec.

Skupščino otvori društvena predsednica Droll, ki pozdravi skupščinarke in goste. Podeli besedo profesorju Zupančiču iz Gorice, ki predava o zrakoplovstvu. Predavatelj nam je obrazložil zgodovino zrakoplovstva kakor tudi ono letalnih strojev. Podrobno in natančno ter poljudno je obrazložil predavatelj letalno teorijo. Predavatelj je žel za svoja izvajanja zaslužno pohvalo.

Po profesorju Zupančiču je predavala gospodična Zemljanova

o gospodinjstvu.

Pri nas se je glede na pouk o gospodinjstvu še malo storilo. Drugod se stori več. Žensko društvo »Vesna« v Brnu vzgoji do 2000 učenk na leto. O njenih napravah se je zelo pohvalno izrazil kranjski deželni glavar dvorni svetnik pl. Suklje. V Belgiji so leta 1891 ustanovili prvo gospodinjstvo šolo. Zdaj imajo že v Belgiji do 245 gospodinjstev šol, ki vzgoje letno do 9000

LISTEK.

Jakob Alešovec.

Jak. Alešovec: Izbrani spisi. I. zvezek.

Kako sem se jaz likal.

Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Cena 1 K 40 v., vezano 2 K.

Referira: Profesor Adolf Robida.

Ni še dolgo tega, kar smo srečavali po Ljubljani starega moža, z nelepo, zanemarjeno brado, ponošeno obleko in velikimi naočniki, ki je ob palico se opiraje stopal prav počasi po ulicah, oziroma zavijal iz gostilne v gostilno. Poredni otroci so mu kaj radi nagajali, kot nagajajo sploh vsakomur, o katerem vedo, da jih ne more kaznovati. Meni pa so stariši postavili Alešovca za svarilen zgled pijančevanja in prevzetnosti. Nekdaj je bil Alešovec mož, ki ga je čislalo vse po Ljubljani. Eni so se bali njegove strupenosti, drugi so ga ljubili kot moža, ki ljubi svoj narod in ki sovraži Nemce kot pereč ogenj. — Nemce! — Pa to sovraštvo si ne smemo misliti, da je zaživel samo ob večerni uri navdušenja, — ne, prav v dna srca ga je gojil. Njegov humoristično-satični »Brenclj«, ki je izhajal od 1869.

do 1875. in od 1879. do 1885., je živa priča, kako navdušen Slovenec je bil Alešovec. Skoro polovico vsega »Brenclja« so sproti konfiscirali. Seveda to postopanje cenzure ni ognja Alešovečevega sovraštva pogasilo, ampak vzplamtel je v vulkan, o čemur bi nam lahko pripovedovali zidovci starega »Zabjeka«. Skratka, svoje dni je bil naš pisatelj mož, ki so ga vsi ljubili ali sovražili, in ki ima brezdvomno v sled svoje brezprimerne ljubezni do materinega jezika častno mesto v našem slovstvu. Zakaj zaslug mu ne bo nihče odrekal. Seveda ni pisal za literarne gourmane, pač pa je bil pri ljudstvu tako priljubljen, da ga smelo imenujemo ljudskega pisatelja satirično-polemično osebnost. In individualist je bil Alešovec brezdvomno, markanten pojav svoje dobe.

Zato sem pozdravil z nemalim veseljem prvi zvezek njegovih izbranih spisov. Alešovec je pisal za širše sloje ljudstva, kateremu je namenjena tudi ljudska knjižnica. Obnovitev njegovih, še danes brezdvomno aktualnih, ali vsaj sila zanimivih spisov je potrebna in vse hvale vredna.

Gre se pa za način. Dvoje možnosti takozvanih obnovitev (Neudruck) imamo, literarno-historične (kritične) izdaje in poljudne. Druge so znanstveno

brez vrednosti, prve osobito namenjene slovstvenemu raziskovalcu. Vprašati se moramo: Jeli Alešovečev jezik tako zastarel in njegov slog danes toli neuziten, da je izdajatelj njegovih izbranih spisov upravičeno Alešovca moderniziral. In če ga je že moderniziral, zakaj je ravnal tako samoljubno, nekonsekventno, kot se mu je ravno zdelo?

Po mojem mnenju Alešovca ni bilo treba ponatisniti v pisni slovensčini sedanje dobe, zakaj tudi jezik, ki se je pisal pri nas od l. 1865. do 1885., ni tako zastarel, da bi se tudi neizobražen bravec mogel ob njem spodtikati. Zato bi brez dvojbe lahko izdajatelj združil kritično in poljudno metodo — v nepopravljem ponatisu.

Sicer nameni in naloge ljudske knjižnice niso enaki namenom in nalogam Leonove družbe. A če se lahko brez sile poda ljudstvu znanstveno tudi nekaj vredno delo, zakaj bi se tega ne storilo? — Meni se ne zdi prav postopanje g. Voljca, ki se pri modernizaciji pisatelja prejšnje dobe ni držal konsekventno svojega »pomoderniziranja«. Prav je, da je redno in povsod popravil stavo glagola. Zakaj pa ni n. pr. mesto »ponosnost« rabil »ponos-a« (str. 49., 124. itd.)? Zakaj je pustil v tekstu, dasivušeskih nemški in dialek-

tične izraze? — Zakaj je izpuščal?! — Tako je ta izdaja konglomerat obeh načinov obnovitev — in dvema gospodoma je težko obenem služiti?! — »Razentega« ne pišemo danes več, zakaj tudi v tem ni konsekvence! — Meni osebno bi bila ljubša znanstveno-kritična izdaja, namenom ljudske knjižnice odgovarja bolj moderna obnovitev. Zato naj se izdajatelj vprihodnje odloči za to ali ono, nikar pa naj ne bo nedosleden. Toliko se mi je zdelo vredno povedati o načinu izdaje.

Obema načinoma bi se brezdvomno silno prilagajala kratka biografija Alešovca, kulturn pregled in politična konstelacija tedanje dobe. To je silno potrebno. Kajti po kakih 32 straneh točnega, zanesljivega in vesinega uvoda bi knjiga silno pridobila, potem bi tudi združila dulce branja z utile znanosti. To je pa prvi pogoj za uspešno nadaljevanje započetih obnovitev. Ta uvod naj pa napiše eden naših literarnih kritikov, naj se že odloči Katoliška bukvarna za prvi ali drugi način nadaljevanja izdaje Alešovečevih spisov.

Alešovečeva knjiga »Kako sem se likal?« Povest slovenskega trpina v pouk in zabavo« je izšla prvič v Blaznikovi tiskarni l. 1884. A že dve leti pozneje, l. 1886., je morala iziti druga izdaja. Za tedanjo dobo kaže dejstvo,

učenik. Učiteljice moramo posvetiti pozornost vzgoji o gospodinjstvu. Nato govori o svojih izkušnjah v gospodinjstvem dunajskem seminarju. Razmere so naravnost škandalozne. Obednica in kuhinja sta brez oken in brez ventilacije. Nemci so slovanske obiskovalke tečaja prezirali in psovali s slavische Bande, slavische Bagage. Kranjska gostilničarska zadruga je najela za pouk v gospodinjstvu Nemko, kakor da ni učenih slovanskih učiteljic. Pomagati moramo učiteljice, da dobe gospodinje pravo izobrazbo. Pred vsem moramo postati učiteljice same dobre in praktične gospodinje. Priporočam, naj »Društvo slovanskih učiteljic« omogoči učiteljicam praktičen študenski tečaj v gospodinjstvu. Predlaga resolucijo, po kateri naj bi se v tečaju poučevalo o praktičnem kuhanju, o gospodinjstvu, o gospodinjstvenem knjigovodstvu. Predavateljici so učiteljice živahno pritrjevale.

Dnevne novice.

+ **Nova era na Koroškem.** Na c. kr. državnoželezničnem kolodvoru v Celovcu se nova era kaže na poseben način. 28. t. m. naš urednik ni dobil voznega lista v Pliberk, ker ga je slovensko zahteval. Mogel ni v vlak in tudi ne se pritožiti pri postajenačelniku ker ga osebe ni pustilo k njemu. Še več — bil je od uradnice razžaljen. Ta je namreč karto za Pliberk od police vzela — dokaz, da je razumela — potem pa porogljivo se smeječe vprašala: »Was wollen sie?« in ko je potnik ponovil, da karto v Pliberk, jo je položila nazaj, zarentačila: »Schau's, dass sie abfahren!« in vrata zaloputnila! — Stvar gotovo ni malenkostna. Potnik ni imel namena provocirati, bilo mu je veliko na tem, da tisti dan pride v Pliberk in je imel gmotno škodo in veliko izgubo na času, ker se ni mogel odpeljati. Ali je nadalje malenkostno, če se mora izobražen človek pustiti žaliti od vsake nemške Jere, pa molčati, da ga ne zapro, ako bi le količkaj reagiral? Ali je malenkostno, če se kaže samovolja dotične uradnice zlasti v tem, da sta dan poprej in dan pozneje dva gospoda dobila na slovensko zahtevo voznik listek v Pliberk, ker je c. kr. uradništvo v Celovcu v novjšem času upeljalo samovoljno načelo, da bo karte na slovensko zahtevo dajalo le duhovščini, drugemu pa nobenemu, pa naj bo kdorkoli? Ali je malenkost, da je naš potnik dobil v Pliberku na južnoželeznični postaji listek v Celovec na slovensko zahtevo na državnoželezničnem kolodvoru v Celovcu pa ne? Ali je dopustno, da uradniki na tem kolodvoru potnikom dajo mesto kart lekcije, n. pr. »Klagenfurt ist eine deutsche Stadt« — »Hier kennen wir kein Pliberk« — »Hier müssen sie deutsch sprechen« — in podobno ali pa »Schau's dass sie abfahren«, kar je še lepše? In nobene pritožbe nič ne pomagajo, uradništvo sme zakone in predpise ignorirati in organizirati pasivno rezistenco zoper občinstvo, ki zahteva vožne listke v drugem deželnem jeziku, za kar ima pravico. Listek je malenkost, res, ni pa malenkost, če smo Slovenci, ki smo v parlamentu tako važen faktor, v Celovcu take pomilovanja vredne reve, da se sme iz nas norčevati vsak portir in nas še žaliti! Železniško ministrstvo ne odgovori na tozadevne interpelacije, beljaško ravnateljstvo ne na pritožbe in koroški deželni predsednik ne migne s prstom. Še poslanci ne dobe v Celovcu listka na slovensko zahtevo, tako smo brez moči na zemlji, kjer nam zakoni jamčijo enakopravnost! Nemško državnoželezniško uradništvo je etabliiralo samovlaščino in Slovenci se ji morajo klanjati, če ne — se ne morejo iz Celovca nikamor odpeljati! Če ni to poniževalno in smešno za ves naš narod, potem res ne vemo, kaj je še smešno na svetu!

+ **Senzacionalno odkritje o veliki zakulisni intrigi.** »Slovenski Narod« brska po vseh nemškonacionalnih listih, da bi našel kaj zoper naše poslance. Podoben je nabiravcu cunj in raznih ostankov, ki vsak odpadke spravi v svojo malho. Zdaj je iztaknil tako raco, da smo se prav srčno smejali. Stvar se tiče našega Janeza Evang. Kreka. Zakaj je dr. Krek vložil predlog za izpremembo poslovnika? S tem vprašanjem si je »Narod« že dovolj belil glavo in je dognal dvoje: Prvič da predlog sploh ni Krekov, ampak da si ga je izmislil neki Čeh, drugič, da sploh ni bil sprejet dr. Krekov predlog. S čudovito doslednostjo je »Narod« trdil, da si dr. Krek sploh ni predloga izmislil, in da njegov predlog ni bil sprejet, ampak dr. Kramačev. Vsi listi celega sveta niso mogli »Narodu« omajati strokovnjaškega prepričanja. Zdaj pa je na vse to pozabil in je svojim bravcem obrazložil pravo zgodovino dr. Krekovega predloga. Čujte! Dr. Krek — kakor vsi veste — jako hrepeni po visokih aristokratskih družbah, se sploh rad giblje v salonih in njegovo največje veselje je, če more kakemu aristokratu z elegantnim poklonom voščiti za god. Dr. Krek pa je hrepenel že dolgo po nečem posebnem. Hotel je dobiti pristop v salon Njegove cesarske visokosti nadvojvode prestolonaslednika, a ni šlo nikakor. Zaman se je oblačil po francoski modi in se mazilil z raznimi pomadami; salon nadvojvodev mu je bil zaprt. Kaj si je izmislil zvita buča? Dne 18. decembra je nadvojvodov rojstni dan. Dr. Krek je sklenil, da mu pokloni za rojstni dan izpremembo zborničnega poslovnika, kajti to je tajno izvedel, bi bilo za nadvojvodo najljubše darilo. In to svojo hinavsko namero je tudi izpolnil. Taki so klerikalci! Kdo se ne zgraža nad njih propalostjo! Čestitamo »Narodu« k tej lepi pravljici. Zaslužil je, da mu v znak priznanja dr. Krek podari en svoj obrabljen hribovski škorenj.

+ **Kmečka zveza za moravsko dekanijo** je vložila v seji kranjskega deželnega zbora po poslancu dekanu Lavrenčiču tri prošnje, in sicer: za sprejem okrajne ceste od Moravč do državne ceste pri Zelodniku med deželne ceste; za preložitve klancev od Moravč do Kandrž na okrajni cesti; za popravilo občinske poti iz Moravč čez Grmačo na Kresnice; za popravo občinske poti iz Moravč čez Vrhoplje do Zaloga; za uravnavo potoka Drtišča.

+ **Imenovanje.** Imenovan je za oficijala kancist pri c. kr. deželni vladi g. J. Bizjak. — a učiteljico v Gor. Šiški je imenovana gdčna. Evgenija Tekavčič.

+ **»Novi čas.«** Izšel je na Gorickem nov slovenski list za ljudstvo »Novi čas«, ki ga vsakih 14 dni izdaja »Katoliško tiskovno društvo« v Gorici. List je prav dobro urejen in velja za celo leto 4 K. Prav toplo ga priporočamo.

+ **Imenovanje stavbnega svetnika za vodne zgradbe.** »Slovenski Narod« ni pravilno poročal o imenovanju inženirja Geilhoferja v deželno službo. Geilhofer je imenovan za stavbnega svetnika »extra statum« in je namenjen za nameravane vodne zgradbe pri deželnih elektrarnah v smislu dogovora med deželo in železniškim ministrstvom. On ni uvrščen v status deželnega stavbenega urada, zato se ne more govoriti o tem, da bi bil kdo zapostavljen. Inženir Geilhofer pozna iz svoje prakse vodne projekte, ki pridejo v poštev; zato ni čudno, da ga je deželni odbor za ta namen pridobil.

— **Veselica v št. Vidu.** Vabilo k predpustnici, ki jo priredi prostovoljno gasilno društvo v št. Vidu nad Ljubljano v nedeljo, dne 2. januarja 1910, v Cebavovi dvorani. Spored: 1. J. Laharnar: »Naša pesem«, mešani zbor. 2. J. Aljaž: »Opomin k veselju«, mešani zbor. 3. A. Medved: »Novoletno voščilo«, deklamuje gdčna. Pavla Rozmanova. 4. »Narodna pesem«, mešani zbor. 5. »Prvi april«. Šaljivo - resna igra v dveh dejanjih. Spisal Anton Medved. 6. »Nekaj za smeh«, soloprizor. Začetek ob 5. uri zvečer. — Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 60 h, III. sedež 40 h. — K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi — odbor.

— **Opozorjamo na zanimiv podlistek današnje številke,** ki nam nudi kratko zgodovino Alešovčevega delovanja, moža, čigar spisi so vredni obnove, ker imajo brezdvomno za našo narodno probujenje neprecenljive zasluge. Nova izdaja Alešovčevih spisov je pričela izhajati ravno kar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani; cena za I. zvezek 1 K 40 vin., vezano 2 K 40 vin.

— **Odpošiljanje brzovoznega blaga s plačilnimi znamkami na c. kr. državnih železnicah.** Z uvedbo novega blagovnega tarifa za lokalni promet na progah c. kr. državnih železnic s 1. prosincem 1910 se spremenil tudi tarifa za odpošiljanje brzovoznega blaga s plačilnimi znamkami v toliko, da se zviša cena glavnih znamk od 50 na 80 vinarjev, v tem ko ostane cena dodatnih znamk in druge tarife določbe nespremenjene. Vsaka odprema brzovoznega blaga se tedaj zviša napram dosedanjim taksam za 30 vinarjev. Glavne znamke po 50 vinarjev izgubijo z dnem 31. grudnia 1909 svojo veljavo ter jih do 30. junija 1910 postajne blagajne zamenjajo za znamke po 80 vinarjev v enakem vrednostnem znesku.

— **Učno stolico za pomorsko pravo** dobi v doglednem času zagrebško vseučilišče. To je zlasti važno za dijake iz Dalmacije in Primorja, ki bodo po uveljavljenju reciprocitete gotovo v velikem številu obiskovali zagrebško vseučilišče.

— **Velkovi v Bosni.** K nekemu kmetu v Megjegju je 27. t. m. pridrla čreda volkov ter raztrgala štiri krave. Ljudem se je komaj posrečilo končno odpoditi zveri.

— **Prostovoljno reševalno društvo v Zagrebu** je 21. t. m. izbralo svojim prvim predsednikom grofa Miroslava Kulmer. Društvo prične delovati z novim letom.

— **Zanimiva razsodba.** Dne 19. maja so neki češki mladeniči ki so šli na nabor, nesli v sprevidu seboj črno zastavo z napisom: »Ne ubijaj!« V tem so oblasti videle prestopke po § 305 k. z. in rekrutje so bili res obsojeni. Najvišje sodišče pa, ki se je te dni pečalo s pritožbo rekrutov je razsodbo prejšnjih instanc anuliralo in obdolžene mladeniče popolnoma oprostil.

— **Podkovska šola v Ljubljani.** Na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani sprejme se za prvi polletni tečaj 1910, kateri se prične z 3. januarjem, še nekaj učencev. Kovaški, pomočniki, kateri žele priti v ta tečaj in obiskati tudi tečaj za mesogled, naj nebolekovane prošnje takoj vložijo na vodstvo podkovske šole v Ljubljani. — Vodstvo bode preskrbelo, da dobe vsi revni učenci podpore v znesku 100 do 200 kron.

— **Nov zakon o prestopkih kontumačnih predpisov.** Z novim letom stopi novi zakon v pravomočje, zakon z dne 6. avgusta 1909, št. 177 dr. zak., po katerem prestopke kontumačnih predpisov za pse in druge male domače živali ne razsoja več sodnija, marveč edinole politično oblastvo; torej v Ljubljani mestni magistrat, po deželi pa okrajno glavarstvo. Isto velja za prestopke predpisov, kateri so določeni za kraje ob meji, zaradi živali pri hiši in zaradi pregledovanja in razvidnosti domačega živalstva, tudi velja isto za prestopke predpisov radi cepljenja živali, ki je obšutna za kugo.

— **Dvorazrednica v Zagorju na Notranjskem** se razširi v trirazrednico vsled posredovanja našega vrliga poslanca gospoda dr. Ign. Žitnika, ki se mu je za to že pismeno najtopleje zahvalil naš krajni šolski svet. S temi vrsticami hočemo tudi javno izreči svojo zahvalo za naklonjenost gospodu poslancu, ki je s tem pripomogel k končni izvršitvi že mnogo let gojeni želji tukajšnjega prebivalstva. Bog povrni!

— **Slovenca povozil v Ameriki vlak.** Iz Clevelanda se poroča: Smrtno se je ponesrečil rojak Josip Gorup. Star je bil 42 let. Dne 10. decembra zvečer se je vračal od dela iz tovarne čez železniški tir pennsylvanijske železnice. V tovarni je delal celih deset let. Ko je bil že sredi tira železnice, je nenadoma prihitela lokomotiva, ki je nesrečnega rojaka tako zadela, da mu je bila prebita črepija. Živel je še en dan, potem je pa umrl. Pokojni je bil deset let v Ameriki; tukaj zapuščal ženo in otroke stare od dveh do šest let. Član je bil slovenskega podpornega društva »Slovenija«. Doma je iz Mokronoga na Dolenjskem.

— **Ustrelil s pištolo na nuno.** Ko je v soboto ob pol deveti uri zvečer šla neka nuna po ulici Torrebianca v Trstu, je nekdo sprožil proti njej pištolo. Strel je zadel nje plašč. Ob 1. uri popoldne so našli v ulici Campanile nekega 16 let starega dečka spečega. V žepu je imel pištolo. Zjutraj je pobegnil z doma. Tajil je, da bi bil on ustrelil s pištolo proti nuni, ali vzlic temu so ga odvedli v zapore v ulico Tigor.

— **Prepir, ki je prinesel zdražbarju smrt.** Krvavo je končal praznik sv. Štefana v Lokvi! Bilo je nekako po deseti uri zvečer, ko je Jože Ban, p. d. Trebec, znan vaški »junak« in zdražbar, šel iz neke krčme domov. Z polunapitim Banom šla sta skupno, menda ne povsem trezna, Anton Stopar in njegov 21 let stari sin Anton. Ko so prijatelji bili skoraj doma, je Ban izval prepir. zagrabil starejšega Stoparja in ga začel nabijati. Stoparjev sin pa je hotel braniti očeta. V ta namen je vzel kamen in udaril z njim Bana v levo sence. Nesrečnež je takoj padel v nezavest. Na to so prišli vaščani, ki so odnesli umirajočega Bana v hišo, kjer je kmalu po tem izdihnil. Rajniki je bil star 28 let in ostavlja za seboj tri otroke. V ponedeljek je prišla na mesto zločina sodna komisija. Antona Stoparja ml., so zaprli.

— **»Südmarka« toži nemške kršč. soc. liste,** ker so »Südmarki« očitali razne čedne stvari, posebno agitacijo za protestantizem. Zanimivo je, da je graško sodišče tožbo zavrnilo, češ, da društvo kot tako ne more tožiti, sodišče v Dunajskem Novem Mestu je pa tožbo sprejelo.

Veseli do cerkvenih pesmi ima nekdo v Sostrem, kot se nam piše. Posebno so mu všeč latinske maše. Možakar je že drugič zlezal čez ograjo na cerkvenem koru in ukradel tiskovine. Pustil je pa sled svojih čevljev, tako da vsakdo ve, kdo je pobožni človek. Naj bi raje prošil g. župnika ali organista, da bi mu jih posodila za nekoliko časa.

kako hitro je postala druga izdaja potrebna, o silni priljubljenosti knjige. In res! Knjiga zasluži to! Ni v njej tiste naslade zaljubljenih pogovorov in učnega, invertiranega balasta, ampak vseskozi zanimivo, poljudno in zabavno pisana avtobiografija Alešovčeve mladosti. Doba njegove ljudske šole! Priproste so besede, v katerih se pisatelj izroža, a zadenejo pravi ton, štimmung in razpoloženje v nas! S kako šegavostjo in pristno kmečko zvedavostjo in ponosom je pisan stavek: »V samostanu je bil najstarejši pater Ksaver (Hudovernik). V marsikaterem oziru je bil ta mož original; zato smo imeli z njim potrpljenje vsi: fantje, hlapci, fratri in patri!« (136.) Kako pristno je zadeta tista bahavost našega kmeta: »Jaz in cesar! Kaj ne?!«

V takem tonu, ki je napol naiven, napol šaliv, se giblje cela knjiga, ki je res zanimiva. Za mladino do 16 let kot nalašč! Tiste otročarije, ki izvirajo iz mladostne nepremišljenosti, a ne iz hudobije, so tako izvrstno popisane, da stopijo bravcu lastni grehi njegove otročje dobe prav živo pred oči! Popis premijantev (65. stran), vesele epizode doživljanja v klosterskih muceh, naravnost aristofanski popis kmeta v fraku (101. str.), snetje kembla pri zvonu, hudobno ravnanje nepremišljene mladosti s ptiči slepega starčar Miklavža (127 str.) itd., to vse so samo momenti, ki nas silijo, da beremo knjigo nepretrgano od začetka do konca.

Med te humoristične epizode pa je vpleteno resno in možko ravnanje patra gvardijana, grčavost Alešovčevega očeta in risanje šeg in navad svoje dobe.

Tudi ironičnih potez Alešovcu ne zmanjka, naj omenim tragikomično prvo kazen »obermusteršilarja«, ravno ko vstopi nadzornik (123.).

Ozadje vsega pa tvori v kulturnem pomenu nepresegljiv popis tedanjega ljudskošolskega stanja. »Staberle« in »nemščina« sta bila pedagoška vidika tedanje dobe. V tem oziru je Alešovčev spis velikega pomena. Nekak zgodovinski in kulturni dokument komaj prešlih dni.

Nad vse pa je razlil pisatelj svoj tipični satirični ton, ki je vedno domač in hudomušen, nikdar surov in vsikdar slovenski. Včasih mu uide kakšen dvitip, ki bi mu rekel Nemec »derb«, a takoj postane zopet šegav. Strupen pa je tedaj, kadar govori o nemščini. Kako dobro pogojen je jezik »deučpohrusten« (96. str.), koliko satire tiči v tej pointi! To je cel Alešovčev!! — Tisti mož, ki bi vtopil Nemce v kaplji vode!

Ni pa napisal Alešovec satire samo na tedanje razmere, ni opisal samo svojedobne šole in podal par epizod iz takozvanih neumnih let (Flegeljahre), odkrito povse vse, kar se je dogodilo, če tudi mu ni ravno v čast. Ta odkritost se nam prav dopade.

Pravijo, da tisti človek, ki se nor-

čuje sam iz sebe, ni pokvarjen. Tudi v tem oziru smem Alešovca priporočati. Kako odkritosrčno je napisal besede: »Torej prvo, kar je šlo po svetu od mene pisanega — saj nekoliko ur daleč — je bilo zame — velika blamaža!« (Str. 127.)

Kdor vidi v tem stavku ono naivno šegavost, ki se mora pošaliti, če se že iz drugega ne more, pa iz samega sebe, ta je proniknil v Alešovca.

Knjiga »Kako sem se jaz likal« je kot čtivo vsega priporočila vredna. Kdor se hoče kake pol ure prav iz srca smejati, naj jo vzame v roke. A tudi tisti jo bo bral z užitkom, ki mu je mar naša kultura in naša pedagogika prešlih dni. — Dijaki, pustite nemške »Meyerjadi« in druge take dijaške pripovedi, berite raje Alešovca, on je opisal slovenske razmere. Vsem tistim slovenskim, oziroma ljubljanskim gospodičkam, ki jim je »Guten Tag« več kot pošten slovenski »Bog daj«, pa svetujem, da naj si denejo Alešovca in njegovo res odkrito narodno navdušenost odslej na oltar svoje narodnosti.

Sedanja mladina pozna Alešovca skoro le še po imenu; žal, da ga ni poznala v času, ko je sukal pero in pisal pšice. Pošten Slovenec, ki je navdušen Slovenec, je bil Jakob Alešovec in zato zasluži, da se obnovi.

— **Žena našla v Ameriki svojega moža — mrtvega.** Iz Joliet se piše dne 15. decembra: Ko je dospela ga. Korče s štirimi otroci naravnost iz Avstrije v Joliet na obisk k sestri, so ravno našli njenega moža Johna v Waukeganu mrtvega. Ko se je vračal prejšnji večer ob pol 7. uri z dela domov v stanovanje, kjer ga je čakala brzojavka, nazznanjajoč mu srečni dohod njegove žene in dece, je bil John Korče povožen po brzovlaku na razkrižju železnice Northwestern in Belvidere ceste ter na mestu usmrčen. Ponesrečenec je delal v Western Coal & Rock Co. Njegov najstarejši otrok je star 8 let. Pač žalostna usoda in usmiljenja vredna vdova s četverimi otročici, ki jih je po srečnem dohodu čez morje nenadno doletela tako strašna nesreča.

Nesreča pri Uberskem. Dela za popolno oprostitev in popravo železniške proge se nadaljujejo in bodo ta teden končana. »Hlas Naroda« poroča, da se o priliki katastrofe ni moglo najti ključa za postajno skrinjico z zdravili in drugimi pripravami ter so jo morali s silo odpreti. Bila pa je popolnoma prazna in se je prva pomoč ponesrečencem zato zelo zavlekla. Asistenti Zeissa je našel orožnik, ki ga je prišel aretirat, v postelji brez zavesti. Žena mu je napravljala mrzle obkladke, trije otroci pa so stali prestrašeni in ihteli pod božičnim drevescem.

Ljubljanske novice.

Ij **Opozarjamo** se enkrat na jutrišnji sijajni Silvestrov večer v veliki dvorani »Uniona«, ki ima izredno bogat spored.

Ij **Zanimiva igra na odru »Rokodelskega doma«.** Na novega leta dan ob 6. uri zvečer bo predstavljalo Katoliško društvo rokodel. pomočnikov v svojem domu jako zanimivo igro »Očetova kletev«. Dejanje se vrši v tistih težkih časih, ko je zmagovalo mohamedanstvo kakor divja povodenj po celi Španski. Le nekoliko družin je ostalo zvestih križu, med njimi plemeniti rod Don Vaska. A njegov sin Alonzo se da zapeljati od spridenega Lopeza in zbeži z njim iz očetovega gradu v turški tabor, kjer sprejme turban in Mohamedovo vero. Nato mora s Turki v boj, v katerem muslimi premagajo kristjane in celo vjamejo plemenitega Don Vaska. Ko pa ta sreča svojega sina Alonza v turški noši, ga prekoline in sklene rajši umreti, kot da bi zatajil svojo vero. Strašna očetova kletev pa Alonzu tako teži dušo, da se mu začne blesiti in da se potika kot pol blazen berač po krščanskih vaseh. Tako se sreča ves skesan tudi s svojim očetom, ki ga je srečno naključje rešilo smrti in ki spokorjenemu sinu vse odpusti. Alonzu se pa takoj ponudi tudi prilika, da svoj greh opere, ker gre mesto starega, trudnega očeta v boj, v katerem zmaga sovražnika krščanstva, a sam dobi smrtno rano. Toda z mirno vestjo in v očetovem naročju umrje lahko in veselo. — Igra bo izredno zanimala tudi radi slikovite španske in turške obleke in radi dobrih dovtipov bahatega strahopetnega Pedrilla.

Ij **Jurij Auer proti dr. Oražnu.** Danes se vrši pred trgovskim senatom ljubljanskega deželnega sodišča razprava o tožbi g. Jurija Auerja proti dr. Oražnu in njegovi ženi Evgeniji Auer. Tožnik zahteva, naj se mu izplača 130.000 K, za katere se čuti oškodovanega. V senatu so: predsednik nadsvetnik Hauffen, svetnik Kavčnik in trgovec lajik Edmund Kavčič. Tožnika zastopa dunajski odvetnik dr. Kappelmacher, dr. Oražna dr. Božidar Vodušek. O razpravi hočemo obširneje poročati. Za danes se omejimo zgolj na izvajanja dr. Kappelmacherja, ki je izvajal o dr. Oražnu čes, da se je bahal: »Dobil sem Aurovo dedščino za smešno ceno.« »Ne bom miroval preje, dokler ne pojde Auer beračit.« »Značilno je, da je postopal dr. Oražen proti Auru tako kljub temu, da je dr. Oražna tožnikov oče kot gimnazijca podpiral. Zaljivo je govoril dr. Oražen o Auerjevi ženi. Ker mu Auer ni ostal odgovora dolžan, je prišel dr. Oražen ob 11. zvečer nanj s pasjim bičem v njegovo stanovanje. Tožnik g. Jurij Auer je takrat dlje časa bolehal in je resno obolel in še zdaj ni popolnoma zdrav.« V razpravi se je zaslísal dozda dr. Triller.

Ij **»Slovenska Filharmonija«.** Kakor čujemo, je g. Milan Drachster naznanil odboru »Slovenske Filharmonije«, da s 1. januarjem 1910 izstopa iz odbora. Obenem je odložil častni mesti blagajnika in oddajatelja »Slovenske Filharmonije«.

Ij **Društvo slovenskih trgovskih potnikov.** K poročilu o obnem zboru tega živahno delujočega društva še omenjamo da znaša članarina letno 26 kron. V svoji prvi seji dne 27. t. m. pa

se je novoizvoljeni odbor sledeče konstituiral: Predsednik :Vekoslav Dolničar; I. podpredsednik F. S. Rojnik; II. podpredsednik Miro Domicelj; tajnik Rihar Sever tajnika namestnik Dragotin Seljak; blagajnik Makso Armič; blagajnika namestnik Dragotin Sirec; odborniki Gabrijel Brinšek, Dragotin Gaspari, Fran Medic, Fran Remic, Iv. Premelj; revizorja Lavoslav Borštnik in Mirko Teršan.

Ij **Kako lahko nedolžen človek trpi, ker se prikriva krivca.** V ponedeljek smo poročali, da je v neki tukajšnji kavarni izginila zlata ura nekemu brvskemu pomočniku. V kavarni navzočen krznarski pomočnik g. Zagar in ljudje so pričeli govoriti, da je morda on v veseljem razpoloženju odnesel uro. Policijski stražnik je šel res pozneje na neko stanovanje in ker je ondi res dobil uro pri nekem kavarniškem gostu ni ta slučaj dalje prijavil, se je tako splošno mislilo na popolnoma nedolžnega g. Zagarja. To je pač nezaslišano, da se more komu uro in zlato verižico v Ljubljani vzeti, potem pa, ko se krivca dobi, se pravega dejstva ne prijavi in se tako pusti, da lahko trpi popolnoma nedolžen človek. Kakor rečeno, je g. Zagar v to afero prišel le po zamenjavi.

Ij **Poskušen samomor.** Ko je šel sinoči čez Dolenjski most nek 19 let star mladenič, bivši dijak, s svojim prijateljem, so se vrge čez ograjo ter se hotel s samomorilnim namenom spustiti v Grubarjev kanal. Prijatelj ga trenutkoma zgrabi za roko ter ga obdrži. Ko so mu že pojemale moči, prihiti na pomoč policijski stražnik in pomaga rešiti obupanca. Držeč ga za roko, je mladenič visel na rokah svojih rešiteljev med nehom in vodo, katere žrtev bi bil gotovo postal, ako bi ga ta dva s težavo ne bila potegnila na most in potem oddala domov, kjer se je pomiril. Mladeniču je bilo baše pri srcu tesno, ker ni bil izvršil vseh šol.

Ij **Neusmiljenost** Včeraj popoldne je Ranzingerjev hlapec Ivan Voyk na Cesti na južni kolodvor, zavozil s konjem na stran ceste, vsled česar konj voza ni mogel izpeljati dalje. To je hlapca ujezilo in začel je konja neusmiljeno suvati s črevlji v trebuh, potem ga je pa začel tresti za glavo tako, da je uboga žival padla na zadnji nogi. Naposled je pa začel peti po konju še kolček. Trdosrčnež ne odide zasluženi kazni.

Ij **Vjel se je.** Ko je včeraj prišel v neko branjarijo na Poljanski cesti nek okoli 20 let star, neznan moški in popil »šilo« žganja, se je nato neopazovano vtihotalip v zasebno sobo, kjer je posebno stikal po denarju in dragocenostih. Ker do teh ni prišel, je pograbil nek zavitek, v katerem je bila zimska suknja, dve moški obleki in s srebrom okovana palica, ter hotel nato s plenom oditi. Pravočasno ga je pa še opazila branjevka in takoj spravila ogenj v streho. Na hrup je prihitel njen mož, ki je neznanco odvzel zavitek, potem ga pa izročil policiji. Nepridiprav je leta 1889 v Dravljah rojeni dninar Ignacij Koler, ki je bil zaradi tatvine že šestkrat predkaznovan in je obsedel zadnjo trinajstmesečno ječo šele dne 7. t. m. Oddali so ga danes deželnemu sodišču.

Ij **Umrla je** v Gradcu v bolnišnici pri operaciji gospa Marija Žitnik, vdova davkarjeva, stara 67 let.

Ij **Goljufiv vajenec.** Predvčerajšnjim je bil aretovan nek 16letni pleskarski vajenec, ki si je na zvit način znal pridobivati denar za vsakdanjo potrebo. Ko ga je mojster z denarjem poslal v trgovino po barvo, je deček vedno blago jemal na upanje, račune pa je saldiral ter jih oddajal redno svojemu gospodarju. Ko ga je predvčerajšnjim mojster poslal po firnež, je vajenec napravil zopet staro prakso, a hotel je slučaj, da je prišla goljufija na dan, mladi navihanec pa je bil aretovan. Dognalo se je, da je vajenec svojega mojstra ogoljufal za 276 K 88 h. Pri sebi je imel še 6 K denarja in več različnih razglednic. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Koroške novice.

k **Nemška zmaga.** V občini Marija na Zilji so zmagali pri občinskih volitvah nemški nacionalci.

k **Slovenska zmaga.** Pri Sv. Štefanu na Zilji, v največji občini smohorskega okraja so pri občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagali Slovenci.

k **Vlak je povozil** 22. t. m. opoldne 20 let staro Ano Kraker na beljaškem kolodvoru. Snažila je železniške vozeve, a stopila na tir v trenutku, ko je pridrivil brzovlak, ki jo je pod svojimi kolesi grozno razmesaril. Pred dvema letoma je umrl njen oče na isti način.

Telefonska in brzojavna poročila.

IREDENTOVCI ŠKRBE KDO BO NOVI TRŽAŠKI ŠKOF.

Trst, 30. decembra. Lastnik »Piccolov« in mestni tržaški svetovalec žid Teodor Mayer, ki je poročil svojo hčer z nekim rimskim odvetnikom, kateri odvetnik je nečak nekega kardinala v Rimu — ta žid je torej tle dni odpotoval s petimi drugimi tržaškimi vplivnimi osebami v Rim, Po Trstu se govori, da je to potovanje v zvezi z imenovanjem dr. Naglovega naslednika!

JUSTH SE NE UKLONI.

Dunaj, 30. decembra. Danes ob 10. uri popoldne je cesar sprejel Lukacsa v avdienci. Lukacs je izjavil po avdienci, da je vse odvisno od stališča Justhovega. Ob 1. uri popoldne je bil Justh sprejet od vladarja v avdienci. Justh se je izjavil po avdienci časnikaarjem, da so vsled nepremostljivih težkoč vsa nadaljna pogajanja brez pomena. — Justh odpotuje zvečer nazaj v Budimpešto. Ob 4. uri popoldne je bil Lukacs zopet pri vladarju. Ako se Lukacsu ne posreči mislja, tedaj se sestavi izvenparlamentarno ministrstvo, kateremu bo predsedoval Lukacs ali pa Khuen-Hedervary.

MINISTRSKI PREDSEDNIK PASIĆ O AVSTRO - OGRSKI IN BALKANSKEM VPRAŠANJU.

Praga, 30. decembra. V nekem razgovoru z urednikom »Nar. Politike« se je izjavil srbski ministrski predsednik Pašić o sedanjem balkanskem vprašanju in politiki Avstro - Ogrske sledeče. Trgovska pogodba Srbije z Avstro-Ogrsko bo omogočena; začela so se tozadevna pogajanja in je odvisno samo od Avstro - Ogrske, kdaj se izvrši. Dunajska vlada nam mora samo povedati, kaj nam dovoljuje z ozirom na izvoz srbskih produktov, nakar ji mi sporočimo kake koncesije dovolimo indugaja je odvisno samo od Avstro-Ogrske.« »Srbija torej ne odklanja prejšnjega razmerja z Avstro - Ogrsko«, vprašal je časnikar Pašića. »Nikakor ne«, odgovoril je Pašić, »ampak uresničenje iste-ga je odvisno samo od Avstro - Ogrske. Glede na ustanovitev zveze balkanskih držav je dejal Pašić, da stremljenja po tej zvezi nikakor niso nova, kljub temu pa bo ostala tudi sedaj še samo v načrtih, do katerih izpeljave je še daleč. Največje ovire povzročajo pri tem trgovske pogodbe z drugimi državami, s katerimi so balkanske države vezane. Gotovo pa je, da se bo pri sklepanju novih trgovskih pogodb oziralo na gospodarsko zblizanje balkanskih držav v zvezi s Turčijo. Aktualno vprašanje o balkanski zvezi danes še ni, in predno se bo ta misel udelejštovala, je še daleč. Glede na obisk bolgarskega kralja Ferdinanda v Srbiji, je menil Pašić, da so imeli ti obiski samo namen, razjasniti razmere med Srbijo in Bolgarijo po aneksiji Bosne in Hercegovine. Ti obiski naj bi se smatrali za izraz prijateljstva med obema državama. Rešitev makedonskega vprašanja prepušča Srbija Turčiji, ker je Turčija pripravljena za sporazumljenje glede na kulturna vprašanja Makedonije.

PRESTOLONASLEDNIKOVA KRITIKA O VOJAŠKIH VAJAH.

Praga, 30. decembra. »Bohemia« piše: Poroča se, da je prestolonaslednik Franc Ferdinand izdal kritično razpravo o letošnjih velikih cesarskih vojaških vajah pri Velikih Mezečicah, katerih vrhovno vodstvo je imel sam in ki sta se jih udeležila naš cesar in nemški cesar Viljem. Brošura nosi naslov »Opazke k velikim vojaškim vajam na Moravskem leta 1909«. Vsebinska kaže zlasti na pomanjkljivosti, ki so se dogodile v faktičnem in operativnem oziru s konjenico, o delavnosti sodnikov, o preoskrbi vojakov itd.

HOFRICHTER NE MORE SPATI.

Dunaj, 30. decembra. »N. Wiener Journal« poroča, da je vojaški zdravnik tudi včeraj zjutraj posetil nadporočnika Hofrichterja, ker ni mogel vso noč spati, in ker je bil včeraj zjutraj izredno razburjen: vso noč se je sprehal po svoji celici. Hofrichter je izrazil željo, naj bi se po noči ugasnilo električno svetilko, ki razsvetljuje celico, kajti nikakor ne more zatisniti očesa. Toda predpisi določajo, da morajo biti celice razsvetljene vso noč, da se zamore bolje nadzorovati jetnike. Zato se ni moglo ugoditi Hofrichtertju.

MED AVSTRIJO IN SRBIJO.

Belgrad, 30. decembra. »Politika« poroča, da pride kmalu v Belgrad avstrijski gosposkozbornočni član Baerenreither kot zaupnik Aerenthalov, da poizkusi zboljšati razmerje med obema državama.

VELIKA NESREČA NA SVETI VEČER.

Zagreb, 30. decembra. Še-le sedaj se je izvedelo o strašni nesreči, ki se je

prigodila pri Novem Gradu v karlovški okolici na Sveti večer. Preko reke Dobre se je peljalo v čolnu 35 oseb k polnočnici. Ker so bile vinjene, so zibale čoln, ki se je preukucnil v narasli vodi. 23 oseb je utonilo, 12 so jih rešili.

NOVA ŽELEZNIŠKA NESREČA NA ČEŠKEM.

Kolin 30. decembra. Včeraj ob tri četrt na šesto uro zjutraj so se na postaji Rasbos sprožili trije železniški vozovi, ker ima proga nekoliko strmine ter so se z vso silo zaleteli v tovorni vlak, ki je stal na progi. Vozovi so se popolnoma razbili, stroj pa je precej poškodovan. Proga je založena z razvalinami in je promet znatno oviran. Kurjaču Antoniju je zlomilo obe nogi; prenesli so ga v tamkajšnje bolnišnico.

GROZNO ZADOŠČENJE.

Trier, 30. decembra. Tovarnar strojev Presser je ustrelil v prepiru z revolverjem na svojega sina in ga ranil na ušesu. Presser, ki se je v trenutku zavedel svojega čina, se je z drugo kroglo usmrtil sam.

USPEŠNO SREDSTVO PROTI JETIKI.

Pariz, 30. decembra. »New York Herald« poroča, da se je posrečilo amerišskemu zdravniku dr. Mays-u sestaviti iz strupa kače klopotače uspešno sredstvo proti tuberkulozi.

ZASTRUPILI SO SE Z OGLJIKOVIM KISIKOM.

Benešov, 30. decembra. Včeraj so našli trgovske sotrudnike trvdke bratov Riedler, Matzkeja, Schmida in Waldsteina nezavestne v njihovi skupni spalnici. Vdihavali so ogljikov kisik, ki je puhtel iz peči. Vsled prizadevanja prihitelih zdravnikov posrečilo se je oživeti Schmieda in Waldsteina, med tem ko je Matzke bil že mrtev. Prva dva so prenesli v bolnišnico, vendar ne upajo, da bosta ohranila življenje.

Štajerske novice.

Š **V štajerskem deželnem zboru** je bil včeraj odklonjen predlog, naj se vrne deželnemu odboru predloga, po kateri Nemci hočejo spremeniti mejo med celjsko mestno in okoliško občino. Posebno nemirni so bili Nemci, ko je poslanec Trglav govoril slovenski. Sprejet je bil nemški predlog, naj se predloga izroči odseku. Končno je zbornica izvolila odsek, ki naj preišče kako je nastalo ogromno preokračenje proračuna pri zgradbi nove bolnišnice.

Š **Deželno naklado na pivo** štajerski deželni zbor po včerajšnjem sklepu finančnega odseka ne bo zvišal ter bo čakal, da pivovarnarji in gostilničarji prebole lanski bojkot ipva. Deželna naklada na pivo bo na Štajerskem torej znašala tudi še dalje 2 K pri hl.

Š **Podpora za po toči poškodovane kmete.** Na zadevno vprašanje je namestnik grof Clary in Aldringen izjavil, da dobi cela Štajerska 230.000 K državne podpore.

Š **Topla zima.** Iz Halož smo dobili sledeče: Ze dolgo nismo imeli tako mile zime, kot letos o Božiču. Topel zrak, brez snega in živca na paši. Spominja nas letošnja zima na leto 1825, ko je bila tako mila zima, da so prišle na Božič ženske k večernici v rokavcih — brez jope in zimskega robca. Bati se je, da drejve in trta požene ter potem pozebe. Tudi od drugod — iz Ijutomerskega okraja, Svetinj, Slov. goric, smo dobili poročila o topli zimi.

Š **Celjska mestna občina** je dala za Rosseggerjev sklad 2000 K.

Š **Umrla je** v Trbovljah občespoštovana gospa in vzor krščanskih žena M. Jordan. Žalostni rodbini izrekamo naše sožalje.

Š **Umrl je** v mariborski vojaški bolnišnici kantiner v novi ptujski pijonirski vojašnici, Jože Gorišek. Pred nekaj dnevi ga je zadela kap in je sedaj na posledicah umrl. — Umrl je v Breznem posestnik in gostilničar Franc Grögl.

Š **Umrl je** na Muti v ponedeljek, dne 27. decembra, trgovec Matevž Keček. Bil je edini narodni trgovec v tem ponemčenem trgu, ki ni nikoli zatajil svojega verskega in narodnega prepričanja. Blag mu bodi spomin!

Š **Nasledki dedščine.** Iz Radgone se poroča, da je podedoval na Ogrsko pristojni in v Gradcu uslužbeni Benko 70 kron. Takoj se je odpeljal v domačo občino Črnc, da bi dvignil denar. Ko je dobil dedščino, je sklenil, da jo za-

Esenca za želodec 3689

izdelek iz Avgsburga pri J. G. Kiesow.

Izorno preizkušeno, tek vzbujajoče in prebavo pospešujoče sredstvo.

Brez recepta v vseh lekarnah v steklenicah po K 1:20 in K 2:40.

Svarilo: Zahtevajte Klesow!

Zalozne: Ljubljana: Lekarna pri zlat. jellenu, pri zlatem orlu; Celje: lekarna pri Marji Pomagaj; Maribor: lek. p. Marji Pomagaj.

pravi v veseli družbi. V spremstvu tovarišev Kosa in Bokana je popival 17. t. m. po gostilnah v Radgoni in okolici, dokler ni zmanjkalo denarja. Tovariši so se ločili, Benko pa je romal nazaj v Gradec peš, ker ni imel niti vinarja, Kos pa se do sedaj še ni vrnil k svoji družini in o njem ni nobenega sledu. Sluti se, da je v pijanosti zašel v Muro in utonil. Uslužben je bil v mokariji g. Möhra, in je veljal za pridnega in treznega človeka. Radgonci in ogrsko orožništvo je zaman po njem poizvedovalo. Voda je imela v kritični noči pač posebno privlačno silo nanj, ker je že prej kobacal v neki jami pri kolodvorski restavraciji po vodi, a ga je končno spravil iz nje dober sosed.

Služba organista in cerkvenika

se razpisuje v Tunica pri Kamniku. Plača okoli 600 K in prsto stanovanje. Nastop lahko že s 1. februarjem 1910. Prošnje na župni urad v Tunica. 3682

4 tesače s plankačo

potrebuje za večje delo takoj
Franc Pust, mestni tesarski mojster, Ljubljana.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Polliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila proti povzetju. 3281

Dobro izurjena

KUHARICA

priletna, ki se razume tudi na gospodinjstvo se sprejme v župnišču večje fare na Kranjskem. Naslov pove uprava. - Nastop takoj.

Izšel je priljubljeni Leguarion Koledar za kmetovalca

s posebno izbrano in izvrstno vsebino v vseh strokah kmetijstva in gospodarstva. Nobeden kmetovalec naj ne bo brez tega praktičnega koledarja, kateri mu bo povsod dober svetovalec. Knjiga je v žepni obliki, vezana v močno usnjeno imitacijo in velja brez poštnine K 1-60, s poštnino K 1-80. Pri 10 iztisov se da jednega za nameček. Naroča se pri Iv. Bonaču, Ljubljana. Znesek se naj pošlje naprej.

Knjigovodja ali knjigovodkinja

se sprejme pri tvrdki I. Perdan v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe na tvrdko.

Podružnice
Spiljet, Celovec, Serajevo, Trst
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik,

ANGLEŠKO SKLADIŠČE OBLEK prodaja **zaradi inventure** konfekcijo za gospode in dame pod tovarniško ceno
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5

Karla Planinška
prazena kava
je za poznavalce najboljša.

Založa moke Vinko Majdič Kranj
Peter Jarše
v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Siški: Jernejeva ulica 231.
Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.
Telefon št. 165. **KAREL MIEGLIC** Telefon št. 165.
3340 lastnik tordke Laurenčič & Domicelj, žitna trgovina. 3-1

1910
Filip Pristou, Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50
specialist za slikanje napisov, črk in grbov vošči
- veselo novo leto -
vsem cenj. svojim naročnikom ter se priporoča v nadaljnjo naklonjenost, zahvaljujoč se za dosedanje cenj. zaupanje.

1910 **Ravnateljst. hotela „Union“** **1910**
3694 udano vabi 2-1
na **Silvestrov večer**
ki se urši 31. decembra od 8. ure dalje ob sodelovanju odličnih moči v veliki dvorani.
Kakor vsako leto, tako se tudi letos hoče ravnateljstvo hotela „UNION“ potruditi, da preskrbi slavnemu občinstvu res prijetno razvedrilo v zadnjih urah starega leta in to ne samo z bogatim sporedom Silvestrovega večera, ampak tudi po izborni kuhinji in kleti. — V nadeji, da slavno občinstvo v najboljšeštem številu počasti zanimivi Silvestrov večer v „UNIONU“, beleži z odličnim spoštovanjem
ravnateljst. hotela „Union“.

Za zimsko sezono: fino izdelane suknje, kratki in dolgi kožuhi, moderne obleke od 24 h naprej, angleške obleke lastnega izdelka, posamezne hlače, fini deški plašči in krasni kostumi za dečke v velikanski izberi. - Stalne, na vsakem predmetu označene cene. — Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

3169

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeva ulica 2
priporoča promese: na kreditne sročke a K 24—, 2reb. 3/1, gl. dob. K 300.000; sročke za uravnavo Donave a K 12—, 2reb. 3/1, gl. dob. K 140.000; ljubljanske sročke a K 8—, 2reb. 3/1, gl. dob. K 50.000; 3% zem. kred. sročke a K 8 1/2, 2reb. 5/1, gl. dob. K 100.000.
Vse 4 promese skupno le 47 kron.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter jih obrestuje po čistih 1/2 0/0

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Priporoča se za praznike:
Novo došlo po nizkih cenah
Teran liter 60 vin.
Opol o fini „ 60 vin.
Pristno namizno belovino „ 60 vin.
Refoško . . . 7/10 litra K 0'96
Vino Wermouth „ „ „ 1'20
Marsala . . . „ „ „ 1'50
Izber desertnih vin, Champagne, Malaga, slivovke, tropinovca, ruma, konjaka, čaja itd. Za preprodajalce cene po dogovoru. 4-1
FRAN CASCIO
Ljubljana, Selenburgove ul. ce št. 6.

Deček v 16. letu, želi vstopiti pri kakem sedlarskem mojstru, ki je obenem tudi lakirar in tapecirar, za vajenca. Deček se je že učil 2 leti tega obrta pri očetu. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“. 3693 3-1

TOIFL-OV
TALANDA
CEYLON
ČAJ

Ugodna prilika! Sode od finega špirta

iz hrastovega lesa, krasni izdelek tovarne špirta, zelo močne in trpežne, deloma popolnoma nove, deloma enkrat rabljene po 300, 350, 400, 600 do 700 litrov za takojšnjo rabo vsakih vrst vina najboljše priporočljive, odda po prav nizkih solidnih cenah tvrdka 3320 20 1

Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič
Ljubljana, Marije Terezije cesta

A. Hunc
Ljubljana, Dvorni trg 3.
Podružnica:
Jesenice (Gorenjsko).

Podružnice
Spiljet, Celovec, Serajevo, Trst
- Rezervni zaklad -
- K 350.000. -

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.